

Olycksutredning

Typ av olycka:	Brand i byggnad, villa	Diarie nr:	2011000011
Objekt och orsak:	A1a3	Insatsrapport nr:	201000719
Förlopp:	A4B5C2D2	Utredare:	Melissa Millbourn
Datum och tid:	2010-12-19, kl 02: 33		

Enligt 3 kap 10 § i Lagen om skydd mot olyckor skall kommunen se till att alla olyckor som föranlett räddningsinsats utreds i skäligen omfattning. Detta för att klarlägga orsakerna till olyckan och olycksförloppet. Syftet med att utreda dessa olyckor är inte att skuldbelägga någon utan att hitta säkerhetsbrister av olika slag. Genom att åtgärda dessa brister bör antingen sannolikheten eller konsekvensen för liknande olyckor minska.

Brand i byggnad, villa, [REDACTED] Sölvesborg

Inledning

Bakgrund

Enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor 3 kap. 10§, ska kommunen se till att olyckor undersöks i skäligen omfattning. Detta för att klarlägga orsakerna till olyckan, olycksförloppet samt hur insatsen genomförts.

Syfte

Syftet med utredningen är att klarlägga orsakerna till olyckan, olycksförloppet samt till viss del även räddningstjänstens insats. Utredningen ska vidare mynna ut i förslag till åtgärder i syfte att förebygga och förhindra en liknande olycka. Erfarenheterna och förslagen till åtgärder ska förmedlas till den/de aktörer som berörs.

Metod

En olycksutredningsprocess genomförs i tre faser:

- Datainsamling
- Analys
- Åtgärdsförslag

Datainsamling har gjorts genom intervju med räddningstjänstpersonal, villaägare samt elektriker. Information har också inhämtats från Statens kriminaltekniska laboratorium. Besök på platsen gjordes måndagen den 19/12-2010.

Områdesspecifik information

Villan ligger i centrala Sölvesborg och är en typiskt sekelskiftesvilla. Villan är sammanbyggd med en annan villa (se bild nedan) och troligen skiljs husen åt genom en brandvägg. På ovanvåningen i villan finns tre sovrum, ett gemensamhetsutrymme samt ett badrum. På nedervåningen finns kök samt en butik som drivs av villaägarna.

Huset är troligen byggt med bärande ytterväggar av tegel med träbjälklag mellan våningsplanen.

Händelseförlopp

Under natten befinner sig villaägarnas son i ett av sovrummen på ovanvåningen där han spelar dataspel. Plötsligt hör han en smäll som efterföljs av ett ”knastrande” ljud. Han går in i allrummet på samma våning och ser att det brinner bakom soffan som står placerad mot en vägg. Han väcker sin mamma och syster som ligger och sover i de andra sovrummen på ovanvåningen. Tillsammans försöker de att släcka branden, som nu har spridit sig till soffan, med hjälp av en filt. Branden får dock fäste i filten och brandens intensitet ökar. De tre personerna utrymmer villan och larmar Räddningstjänsten via SOS.

Räddningstjänstens insats

Räddningstjänstens förstainsatsbefäl (406) anländer till platsen kl. 02:49. Vid ankomst möts 406 av personerna som utrymt villan. Personerna omhändertas och placeras i bil 406 i avvaktan på ambulans. Innan släckbil 401 kommer till platsen hinner förstainsatspersonen göra en OBBO (orientering, bedömning, beslut, order). Han konstaterar att det slår ut flammor från ett av fönstren i allrummet. Han observerar att dörren på framsidan av huset är låst och att den mest lämpliga angreppsvägen för rökdykarna är dörren på innergården. Denna information meddelar han rökdykarna innan han beordrar invändig släckning. Rökdykarinsatsen utförs på ett mycket effektivt sätt och branden slås snabbt ner. Insatsen resulterar i minimala brand- och rökskador samt minimala vattenskador. När branden är släckt rivs delar av väggen för att konstatera att branden inte har spridit sig. Högtrycksfläkt sätts in för att ventilerar ut brandgaser.

Brandplatsundersökning

Brandutredare besökte platsen den 19/12-2010. Följande iakttagelser gjordes:

- Brandskador fanns endast i allrummet. Brandbilden i rummet talar starkt för att branden har startat i ett eluttag i väggen. En gruppledning från gruppcentralen försörjde uttaget samt ytterligare två uttag med el.
- I det aktuella uttaget var endast en belastning tillkopplad. Belastningen var en el-ljusstake med effekten 21 W.
- En överledningsskada eller kortslutningsskada på ljusstakens ledare, ca 10 cm från stickproppen, har hittats.
- En ev. glappkontakt (kan inte sägas med säkerhet) har hittats på fasledaren vid infästningen i dosan.
- Brandvarnare var nedmonterad på ovanvåningen.
- En huvudsäkring hade utlöst.
- Jordfelsbrytaren hade inte utlöst.

Överlednings-/Kortslutningsskada på elljustakens ledare.

Skada som eventuellt orsakats av en glappkontakt på den entrådiga fasledaren längst ner i bild.

Analys

Räddningstjänsten kan inte fastställa varför branden startade. En glappkontakt är en vanlig brandstiftare men i det aktuella fallet var belastningen på slingan för låg för att en glappkontakt skulle kunna orsaka gnistor.

Överledningsskadan på ljusstakens ledare är en möjlig brandstiftare. Överledning har i så fall skett mellan fas- och nolledare, innan belastningen (ljusstaken). Under denna omständighet kan strömmen bli väldigt hög, under en kort period, innan säkringen hinner att lösa ut. Eftersom strömmen går mellan fasledaren och nolledaren, löser jordfelsbrytaren inte ut. För att denna teori ska vara möjlig krävs att ljusstakens ledare blivit klämd så att isoleringen runt metalledarna har försvagats. Teorin som beskrivs är väldigt ovanlig hos vanliga ”rumssladdar”. Orsaken går dock inte att utesluta.

Diskussion, slutsats och åtgärdsförslag

Räddningstjänsten kan inte fastställa brandorsaken men brandbilden visar att primärbrandhärden har varit koncentrerad runt eluttaget bakom soffan. Ett elfel, troligen en överledning, kan vara orsaken till branden.

Räddningsinsatsen genomfördes på ett bra och effektivt sätt. Följande positiva reflektioner lyfts fram:

- Förstainsatsbefälet omhändertar de tre personerna som utrymt villan innan ambulansen är på plats. Personerna placeras i förstainsatsbefälets bil och slipper på så sätt stå ute i den stränga kylan.
- Förstainsatspersonen hinner bilda sig en uppfattning om brandens omfattning och lämplig angreppsväg innan 401 med rökdykare anländer.
- Rökdykare släcker ner branden snabbt och oerhört lite vatten används vid släckningsarbetet. I efterhand kan konstateras att brandskador endast förekommer i primärbrandrummet och att vattenskadorna i rummet är minimala. Detta trots att branden gått till övertändning.

Viktigt att tänka på vid bränder i äldre byggnader är risken för spridning av brand i innerväggar och bjälklag. Det är vanligt med brännbar isolering i de äldre husen och därav är det bättre att ”riva lite för mycket” för att undervika en eventuell glödbbrand som kan utvecklas. Använd IR-kamera!

I huset fanns brandvarnare men brandvarnaren på ovanvåningen var vid händelsen nedmonterad. Det var oerhört tur att någon person var vaken, annars hade utgången kunnat bli helt annorlunda. Släckförsök gjordes med filt. En handbrandsläckare hade troligen släckt branden.

Erfarenhetsåterföring

Olycksutredningen kommer att översändas till följande aktörer:

- Räddningstjänsten Västra Blekinge
- Ägare av huset
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Branden startade bakom soffan vid ett eluttag.

Bilden visar rummet som var övertänt vid Räddningstjänstens framkomst. Sovrummet intill (vänster i bild) var i princip helt opåverkat.

Eluttaget där branden startade

Elljusstaken var inkopplad i eluttaget.